

**СТРУЧНО МИШЉЕЊЕ КОМИСИЈЕ ФОРМИРАНЕ РЕШЕЊЕМ ДИРЕКТОРА
ПЕДАГОШКОГ ЗАВОДА ВОЈВОДИНЕ
(број Решења: 1205 од 8.11.2018. године)**

Извршена је анализа рукописа превода уџбеника *Географија, уџбеник за пети разред основне школе на русинском језику*, аутора Винка Ковачевића, Сање Топаловић, издавача „Klett“, Београд.

Констатује се да је горе наведени уџбеник *Географија, уџбеник за пети разред основне школе* превод истих аутора, одштампаног на српском језику, издавача „Klett“, Београд, којег је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Београд одобрило за издавање и употребу Решењем број: 650-02-00058/2018-07 и одобрења Републичког геодетског завода Решењем број: 034-01-1-46/2018.

Уџбеник обухвата седам тематских целина: *Човек и географија; Вациона и вационска тела; Планета Земља; Унутрашња грађа и рељеф Земље; Атмосфера; Хидросфера; Биосфера.*

**ОЦЕНА ДА ЈЕ РУКОПИС ПРЕВОДА УЏБЕНИКА УСКЛАЂЕН СА
СТАНДАРДИМА КВАЛИТЕТА УЏБЕНИКА**

Анализиран је **Стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.**

Показатељ 1 - Уџбеник поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4.

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке, које се могу лако исправити и које не нарушавају разумљивост градива:

- на унутрашњој страни корица – недостаје превод упутства за активацију е-издања на русинском језику;
- страна 2 – недостаје русински превод у вези података издавача; штампе, тиража, решења о одобрењу уџбеника, каталогизација итд.;
- од 10 до 21 стране се разликује тип и величина фонта наслова од осталог дела уџбеника – на свим странама у уџбенику уједначити фонт, величину фонта, боју у насловима и бројевима задатака са величином и фонтовима у српском уџбенику;
- страна 3 – испод наслова **Задаток** после речи: новеј додати реч: наставней (наставней материј); испод наслова **Питаня и задатки** испред речи: материј додати реч: наставней (наставней материј);
- страна 4 – неусаглашеност текста садржаја са насловом у основном тексту у уџбенику на 7. страни (усагласити текст у садржају са насловом у основном тексту);
- страна 5 – неусаглашеност текста садржаја са насловима у основном тексту у уџбенику на 63, 91. и 103. страни (усагласити текст у садржају са насловима у основном тексту);
- на странама: 4, 24, 37, 91, 94, 111. и 121. исправити коректорску грешку у речи:

повер~~х~~осци у: повер~~х~~носци;

- страна 9 – искосити речи у шеми: gea и grafein;
- страна 10 – речи написане црвеном бојом: небески цела исправити у вселенски цела;
- страна 14 – у првом пасусу између речи: планети жимни небески цела уметнути реч: и цми (планети жимни и цми небески цела);
- страна 17 – у првом пасусу између речи: жимне небеске цело уметнути реч: лабдасте (жимне лабдасте небеске цело); у другом пасусу исправити речи: Млади мешац у: млади Мешац;
- страна 18 – неправилно растављену реч: заляд-зених исправити у: заля-дзених;
- страна 20 – уједначити фонт и боју бројева задатака са фонтовима и бојом у српском уџбенику; у 1. задатку изоставити слово х у речи: вселенскиж; у 5. задатку, у другом реду, после речи: швет додати реч: на Жеми;
- страна 26 – у 3. задатку после речи: числа од 1 по 4 додати речи: до датих крушкох;
- страна 28 – испод наслова **Ротация** избацити речи уместо шо из реченице: Уж ши ~~уместо шо~~ научел/ла же ше Жем обраца коло задуманей осовини.;
- страна 29 – испод наслова **Революция** у другом пасусу, поред броја 66,50 ставити ознаку за степен (°) (видети српски уџбеник стр. 29);
- страна 32 – у оба календара превести почетна слова дана у недељи; (Н П В С Ш П С)
- страна 33 – поред броја 66,50 уписати ознаку за степен (°) (видети српски уџбеник стр. 33); испод наслова **Задаток** у сва три оквира све речи које су затамњене црном бојом написати црвеном бојом (видети српски уџбеник стр. 33);
- страна 37 – затамњену реч **магма** написати црвеном бојом (видети српски уџбеник стр. 37);
- страна 38 – исправити реч: базалс у: базалт;
- страна 49 – испод наслова **Задаток** у другом пасусу, направити размак између бројева 1. и 2. и текста;
- страна 57 – у речи под[́]жемни подигнути апостроф горе под[̀]жемни;
- страна 58 – затамњене речи у оквирима: Дзива яма и Пещера написати црвеном бојом (видети српски уџбеник стр. 58);
- страна 63 – неправилно растављену реч: одред-зеним раставити у: одре-дзеним;
- страна 64 – код броја 0,6 ставити правилно ознаку за степен °;
- страна 65 – исправити речи: тиж зак у: тиж так;
- страна 66 – у првом пасусу поред бројева 0 и 12 ставити правилне ознаке за степен °;
- страна 69 – испод наслова **Задаток** речи: зарйованя; исправити у: зарйованя?;
- страна 72 – неправилно растављену реч: хлад-зи раставити у: хла-дзи;
- страна 74 – код броја 26 ставити правилну ознаку за степен °;
- страна 77 и 107 – реч: темпеатури исправити у: температури;
- страна 78 – у пасусу на дну стране реч: населенс исправити у населеня;

- страна 79 – неправилно растављену реч: загад-зоваче раставити у: зага-дзоваче;
- страна 80 – у пасусу испод оквира реч: оксигену исправити у реч: квашнінох.; на крају тог истог пасусу исправити реч: квашни у квашни;
- страна 84 – испод наслова **Интересантносц** после ознаке m додати реч: вимерана; испод наслова **Задаток** речи: часто вола исправити у: цо;
- страна 86 – испод наслова **Задаток** иза речи: побреже додати текст: а хтори континент ма найрозведзенше побреже;
- страна 88 – иза речи: Гибралтарски додати реч: Берингов;
- страна 89 – испод наслова **Задаток** реч: морскей води заменити речима: шветового моря; иза бројева 28 и 15 написати правилно ознаку за степен °;
- страна 94 – у првом пасусу испод оквира, у речи која је дата црвеном бојом: Под,жемни подићи апостроф горе: Под'жемни;
- страна 95 – раздвојену реч: зјвй-ованя раздвојити у: зјв-йованя;
- страна 101 – у другом пасусу, испред речи: красових додати реч: ерозийних;
- страна 102 – испод наслова **Интересантносц** пребацити текст који почиње са: депресия по поверхносци у ред изнад, као продужетак речи Найвекша;
- страна 104 – испод наслова **Задаток** исправити реч: шицох у: шицок;
- страна 105 – испод наслова **Задаток** исправити реч териориї у териториї;
- страна 107 – у шеми заменити места речима: розведзене и нукашні; заменити места речима: габи и рушаня (видети српски уџбеник страна 107); реч: темпеатура исправити у: температура;
- страна 119 – код речи: **акумуляция** уместо речи: просек (штредок) ставити реч: процес; исправити реч: вонкашніх у вонкашніх; у тексту код речи: **антициклон** исправити реч: воздушного у воздушного; уазбучити речи под **В**; код речи **воздушни прицисок** иза речи: пари додати речи: у воздуху;
- страна 120 – уазбучити речи под **Д**; иза речи: делта – наносна ровніна – додати речи: троугластей форми на уліву рики до моря або озера;
- страна 121 – уазбучити речи под словом **К**;
- страна 122 – уазбучити речи под словом **М**; код речи **морйоуз** исправити реч: воводей у вододей; код речи **мочар** исправити речи: напуценима меандрами рикох у: оброснута з мочаровима рошлїнами и пасмом тресету; код речи **обмоток ядра** – нукашнє пасмо Жеми у продужетку додати речи: у цестасто-чечним стану;
- страна 123 – затамнити реч: (пампа); код речи **под'жемна вода** и речи **поларніки** ознаке за степен написати у правилном облику (видети српски уџбеник стр. 123);
- страна 124 – код речи **термалне жридро** ознаку за степен написати у правилном облику (видети српски уџбеник стр. 124);
- страна 127 – убацити каталогизацију
- задња страна корица – недостаје превод на задњој страни корица.

Показатељ 2 - Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Реченична конструкција је правилна и јасна, усаглашена

са узрастом ученика, што доприноси томе да градиво буде разумљиво ученицима којима је намењено.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Употребљен је научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4. Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уџбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.

На основу претходно изложеног, закључује се да је испуњен **Стандард 4 - Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.**

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ РУКОПИС ПРЕВОДА УЏБЕНИКА У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 40. ЗАКОНА О УЏБЕНИЦИМА („Сл. гласник РС“, бр. 27/2018)

Након пажљивог оцењивања, закључује се да је садржај рукописа превода уџбеника *Географија, уџбеник за пети разред основне школе на русинском језику*, непромењен у односу на уџбеник на српском језику.

Напред наведени недостаци могу се лако исправити, те није потребно поново достављати рукопис превода на преглед.

Стручна комисија Педагошког завода Војводине у саставу: